

8. september 2023

UKA 2023/113

Inatsisartut Suleriaasianni § 36 naapertorlugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Innuttaasut inoqammut ajoqqusiisumik soorlu persuttaallutik aammalu toqutsillutik pinerluuteqartut pineqaatissinneqartarnerisa sivilissusaa ilumut naammattuunersoq pillugu oqallisissiatut siunnersuut. (Inatsisartunut Ilaasortaq Bjørk Lange Olsen, Demokraatit)

Politiit ukiumoortumik kisitsisitigut nalunaarutigisartagaat atuassallugit iluarisimaarfiuneq ajorput. Inoqammut ajoqqusiilluni pinerluuteqarnerit kisitsisitigut annertuumik inissisimapput, tamatta iluarisimaarfigisinnaangisatsinnik¹. Assersuutigalugu persuttaanerit nalunaarutiqarsimasut Danmarkimiit sisamariaammik amerlanerupput, Savalimmiuniillu quleriaammik amerlaneralutik. Toqutsinerit amerlassusaat aamma qaffasippallaarujussuarput.

Tamanna nutaarsiassaq nutaajungilaq. Tamanna ukiorpassuannortuni inissisimaffiusimavoq. Naak aamma ajornartorsiut politikikkut sammineqarluartaraluartoq. Pinaveersaartitsineq aallaavigalugu paasititsiniaasoqartarpoq. Tamanna isumaqatigivara ingerlaannassaarlu. Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu suliniut tamanna iluaqutaanissaa qulainngilluinnarpara.

Kisiannili taamatut pinerluuteqarnermi kingunissat suussanersut oqaluserisariaqarigut isumaqarpunga. Maannakkut kingunissat pinerluuteqarsimasut inissiisarfiannut inissiinerit sivilissusaat iluarisimaarnarlutillu naammappat? Uanga taamatut isumaqanngilanga.

Killormut inoqammut innarliinernut atatillugu soorlu persuttaanerit toqutsinerillu pineqaatissiissutaasut sakkukippallaartutut isumaqarfigaakka. Pineqaatissiissutaasut sakkortusingaatsiarneqarsinnaasut isumaqarpunga.

Pinerluttulerinermut inatsi uatsinnut atuuttoq ima aqqissugaavoq killiliussamik pineqaatissinneqarluni inissinneqarnermi ukiut qulit annerpaamik piffissaliunneqartartoq². Taamaasillunilu qanorluunniit pinerlussimaneq sakkortutigigaluarpat annerpaamik ukiut qulit pineqaatissinneqarsimalluni inissiisarfimmiissinnaavoq – imaangippalli killiliussaangitsumik tiggummigallarneqartussatut pineqaatissinneqarsimagaanni. Tamanna ilaatigut kinguneqarpoq, angut 2022-mi meeqqamik toqutsimmat ukiuni arfineq sisamanik pineqaatissinneqaassutigalugu³. Ilaasa immaqa ukiut arfineq sisamat iluarisimaarnartutut imaluunniit naammagisimaarnartutut isigaat, kisianni uanga taama isumaqanngilanga. Meeqqamik minguitsumik toqutsineq – uanga isumanni pineqaatissiissutigineqarsimasoq annikippallaartooq.

¹ Ukiumoortumik kisitsisit 2022 Kalaallit Nunaanni Politiit

² § 147 Kalaallit Nunaanni Pinerluttulerinermi Inatsi

³ "Eqqartuussisuuneqarfik: Nunatsinni toqutsisoqarnerani pineqaatissiisarneq sakkortunerulersinneqarsinnaavoq" - ilanngussaq KNR.gl 13. april 2022.

Tamanna ilutigalugu pitsaasutut eqqaaneqarsinnaavoq, annerpaamik pineqaatissiinnaanerup ukiunut 16-nut qaffanneqarnissaa anguniarlugu Rigsmyndighed oqaloqatigineqaleruttormat⁴. Taamaattorli aamma tamanna suli naammaginngilara. Isumaqaanngilanga Pinerluttulerinermut inatsiserput toqutsisimasumut pineqaatissineqarluni inissiisarfimmut ukiunik killiliussamik allaqqasoqassasoq. Inatsisartut Naalakkersuisullu matumani qanoq isumaqarpat?

Inoqammut ajoqqusiiniarluni peqquserlunnerit soorlu persuttaanerit, ilaatigut aapparisamut persuttaanerit, pineqaatissiinerit aamma suli qaffasinnerungaatsiarsinnaasut. Persuttaasarsimasut amerlavallaat suneqaanngingajallutik aniguiinnartarsimasut amerlavallaqaat. Persuttaanermut pineqaatissiisutigineqartartoq marloriaammik sakkortusissasoq takorusuppara.

Ukiuni amerlavallaani inoqamminut annertuumik ajoqqusiisimasunut sakkukippallaamik pissuseqarsimavugut. Ajortuliorsimasunut sakkortunerusunik kinguneqartitsisalnissarput piffissanngorpoq. Aamma persuttaanernut taamatuttaarlu toqutsinernut kisitsisit pigineqartut nuanninngiveqisut takussutissiiginnartut maannamut periusarput kissaatitsinnut tulluutinngitsoq.

Tamanna tunngavigalugu inoqammut pinerlullutik ajortuliorsimasut annikippallaamik kinguneqartinneqartartut isumaqarpunga, aammalu pinerlussimanerup sakkortussusaanut atatillugu maannakkut pineqaatissiisarnerput tulluutinngivissortoq.

Naalakkersuisut partiillu sinnerisa oqallinnermut immersuutissaat qilanaaraakka.

⁴ "Ministeri: Danmarkip Kalaallit Nunaanni pineqaatissiisarnerup sivisunerulernissaa taperserpaa" - ilanngussaq KNR.gl 9. juni 2023.